

רישומי גולדה מאיר מיום חתימתה על מגילת העצמאות

התכנית המקורית היתה שאני אחזור לירושלים ביום החמישי... למותר לומר שרציתי להישאר בתל אביב, לפחות כדי להשתתף בטכס ההכרזה... במשך כל יום הרביעי השתעשעתי בתקווה שבן גוריון ייעתר לי [ימלא את בקשתי], אבל הוא התעקש. "עלייך לחזור לירושלים", אמר. וכך ביום החמישי, 13 במאי, שוב הייתי ב"פייפר" הקטן ההוא. הטייס קיבל פקודה לקחת אותי לירושלים... אבל ברגע שעברנו את שפלת החוף והגענו להרי יהודה התחיל המנוע להתנהג בצורה המדאיגה ביותר... הוא [הטייס] הסב את המטוס בחזרה... וכך היה ביכולתי להשתתף בטכס.

[...] בשעה 2 אחה"צ בקירוב חזרתי למלון שלי על שפת הים, חפפתי את שערוטיי ולבשתי את שמלתי השחורה היפה ביותר. אחר כך ישבתי כמה דקות, קצת כדי להחליף רוח וקצת כדי לחשוב... [...] ב-4 אחה"צ בדיוק, התחיל הטכס. בן גוריון, לבוש חליפה כהה ועונב עניבה, קם על רגליו והכה בפטיש... מאלינו קמנו על רגלינו ושרנו את ההמנון הלאומי שלנו. אחר כך כחכח בן גוריון בגרונו ואמר בשקט: "אקרא בפניכם מגילת היסוד של מדינת ישראל". ברבע שעה בלבד קרא את ההכרזה כולה. הוא קרא אותה לאט ובבירור רב, וזכור לי שקולו התחלף והתרומם מעט משהגיע לסעיף האחד עשר:

"לפיכך התכנסנו, אנו חברי מועצת העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית, ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות, אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל".

מדינת ישראל! עיניי מלאו דמעות וידיי רעדו. עשינו את המעשה. הבאנו לעולם את המדינה היהודית – ואני, גולדה מאבוביץ' מאירסון, זכיתי ליום הזה. יקרה עכשיו מה שיקרה, ישלם כל אחד מאיתנו ככל אשר ישלם בעד זה – אנו הקמנו מחדש את הבית הלאומי היהודי. תמה הגלות הארוכה... החלום התגשם – במאוחר מכדי להציל את אלה שנספו בשואה, אך לא במאוחר מדי לדורות הבאים... וכך קם הדבר והיה.

עוד בן גוריון קורא ואני חשבתי שוב על ילדיי ועל הילדים שיהיו להם, כמה יהיו חייהם שונים מחיי וכמה יהיו חיי שלי שונים ממה שהיו בעבר. וחשבתי על חברי בירושלים הנצורה, המתכנסים במשרדי הסוכנות היהודית ומאזינים לטכס באלחוט בעוד אני נמצאת, ממש במקרה, במוזיאון גופו. נדמה היה לי שמעולם לא זכה יהודי עלי אדמות יותר מכפי שזכיתי אני אותו יום ששי לפנות ערב.

[...] כאשר קמתי ממקומי לחתום את שמי על המגילה... ניגשתי ישר לאמצע השולחן, במקום שישבו בן גוריון ו[משה] שרת והמגילה ביניהם. כל מה שזכור לי מעצם חתימתי על ההכרזה הוא שבכיתי לעין כל, ולא יכולתי אפילו למחות את הדמעות מעל לחיי.

גולדה מאיר, חיי, ספריית מערב, עמ' 163-168, 1975

גולדה מאיר חותמת
על מגילת העצמאות,
לצד משה שרת, 1948

קישור להורדת התמונה

השימוש באדיבות מכון גולדה מאיר למנהיגות וחברה

- שאלות לדיון
- למה מתכוונת גולדה מאיר כשהיא כותבת: "תמה הגלות הארוכה... החלום התגשם"?
  - במה מתבטאת התרגשותה של גולדה מאיר במעמד החתימה? מה קורה לה ברגע האמת?
  - ניכר מדבריה של גולדה מאיר, כי היא מרגישה שהיא נוכחת במעמד מכונן לעם היהודי. סמנו וציינו שלוש דוגמאות לכך מתוך דבריה.
  - רחל כהן-כגן, האישה השנייה שחתמה על מגילת העצמאות, תיארה את המעמד כך: "ברגעים בהם חש האדם שחלום הופך למציאות והשמחה ממלאה את ליבו, הוא מסוגל לרחף מעל גגות. ועד היום קשה לי לתת ביטוי במילים לרגשותיי באותו יום". במה דומים דבריה של רחל כהן-כגן לדבריה של גולדה מאיר?
  - האם ניתן לדעת שהתיאורים נכתבו על-ידי נשים? מה יכול לרמז על כך?
  - מה הייתם אומרים לבן-גוריון אם החתימה הייתה מתרחשת מחר? כמה נשים צריכות לחתום לדעתכם? מי למשל?